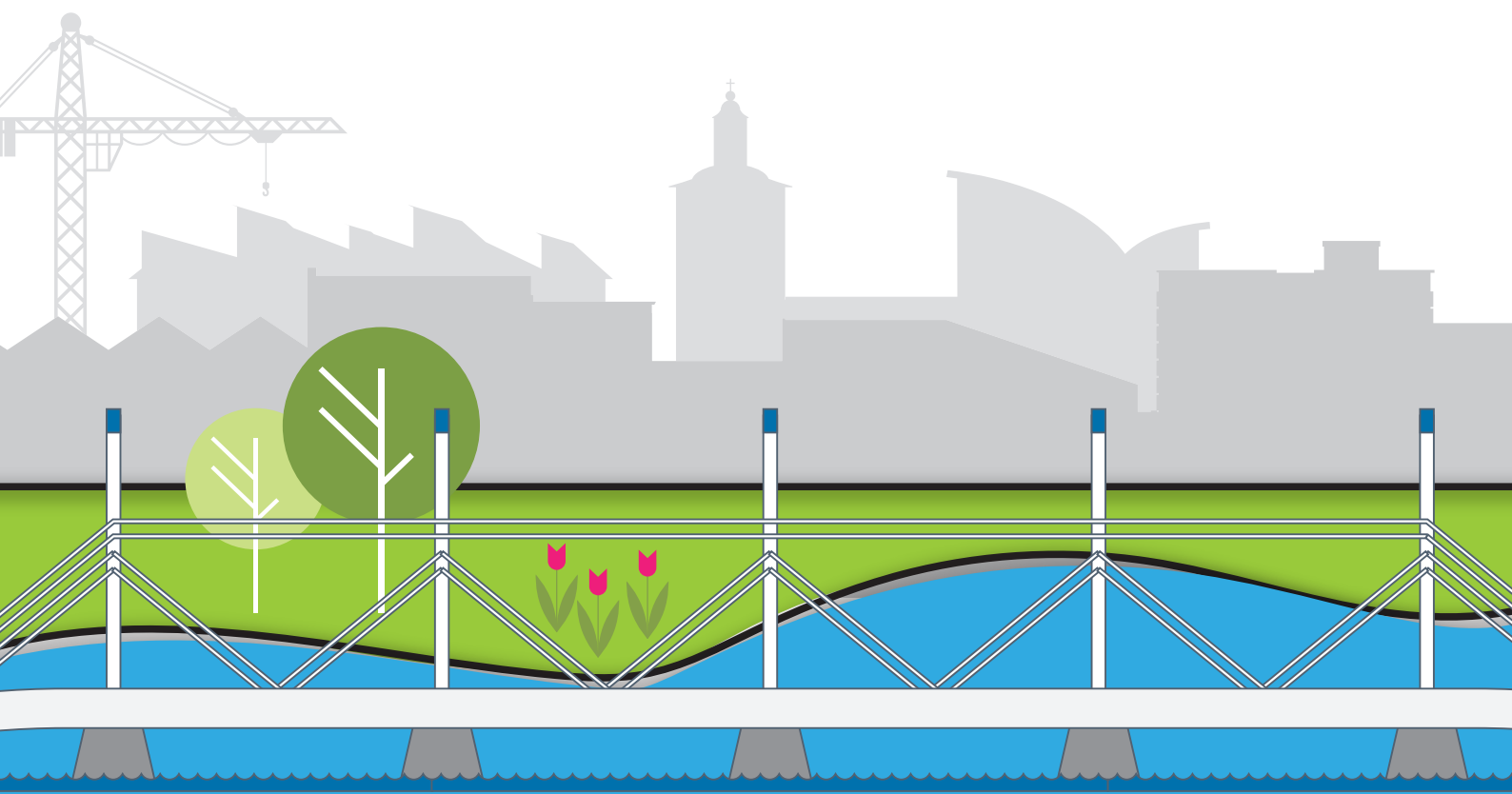

STADENS KONST

ANTAGEN AV KOMMUNSTYRELSEN 2016-11-09

INNEHÅLL

ÖVERRASKA – VARIERA – FÖRÄNDRA	4
STADEN SOM EXPERIMENTELLT GALLERI	4
PERMANENT KONST	5
DRIFT OCH UNDERHÅLL	5
TEMPORÄR KONST	6
TILLSTÅND	6
ATT GÖRA FÖR JÖNKÖPINGS KOMMUN	8
RÅD OCH RIKTLINJER FÖR TEMPORÄR KONST	8

Foto: Smålandsbilder.se och Jönköpings kommun
Illustrationer och layout: Kommunikationsavdelningen, Jönköpings kommun

STADENS KONST

...är en fördjupning till Jönköping kommuns stadsmiljöprogram. Målet med stadsmiljöprogrammet är att åstadkomma ett så vackert, spännande och funktionellt stadsrum som möjligt.

Fördjupningarna tydliggör vilka råd och regler som gäller, med tillgängligheten i fokus. Stadsmiljöprogrammet ska ge inspiration till möjligheter att skapa en spännande stad och ska öka medvetenheten om Jönköpings kvaliteter. Stor vikt bör läggas på design av element i stadsrummet som bidrar till helheten. Olika lägen i staden kräver varierande grad av anpassning till den befintliga arkitektoniska och kulturella miljön.

Stadsmiljöprogrammet med fördjupningar finns på www.jonkoping.se, sökord stadsmiljöprogrammet.

Det ska vara lätt
att göra rätt!

ÖVERRASKA – VARIERA – FÖRÄNDRA

Konst med hög kvalitet gör stadsmiljön mer spännande och överraskande. Stadens konst ska erbjuda stor variation och bredd avseende platser, genrer, färger och andra aspekter. I enlighet med Stadsbyggnadsvisionen ska stadsmiljön präglas av öppenhet och kreativitet.

STADEN SOM EXPERIMENTELLT GALLERI

Temporär och permanent konst kan göra stadsmiljön mer attraktiv, vackrare och tankeväckande. En attraktiv stadsmiljö innebär att besökaren får en mångfald av intryck, ofta samtidigt. Intrycken kan vara av olika karaktär: behagliga eller obehagliga, underhållande eller tankeväckande. Ofta uppskattar besökare, vare sig det är turister eller invånare, konst som överraskar i stadskärnan. Delar av stadens konst bör därför vara oförutsägbare.

Många olika typer av tillfälliga konstverk ska ges möjligheter och förutsättningar i stadsmiljö. Det kan vara konst som harmonierar med stadsmiljön och konst som skapar disharmoni. Genom att prova sig fram och experimentera, och skapa diskussioner, kan den offentliga tillfälliga konsten i stadsmiljön växa fram.

Målsättningen är att staden i sig ska fungera som ett konsgalleri där besökaren möter konsten på oväntade platser. Konsten ska gärna rikta fokus mot Jönköpings unika stadskvaliteter, t.ex. närheten till vatten och dess topografi. I samband med den omfattande stadsutveckling som sker i kommunen bör konsten ha en central roll.

För att skapa en spännande stadsmiljö för kommunens invånare och besökare bör Jönköpings kommun avsätta medel för konstnärlig gestaltning vid utformning av viktiga nya platser. Det ska beaktas tidigt i processen så att konstverket blir en integrerad del i platsen.

Gatukonst och graffiti kan göra stadskärnan mer attraktiv, överraskande och skapa en mer kreativ atmosfär. Förutsättningarna för denna konstform bör utvecklas i samarbete med utövare.

När nya skulpturer väljs bör ett mänskligt perspektiv beaktas. Det innebär att de bör placeras där

i första hand gående kan ta del av dem och där det går lätt att stanna till och reflektera över verken. På det sättet blir de även mer tillgängliga för barn.

Konstverk bör placeras där gående lätt kan stanna till och reflektera över verken.

Konstnären Guy Lorange's installation Nomade i Örebro. Fotograf Sandra Subraian Ekholm / OpenART 2015.

PERMANENT KONST

Den permanenta konsten i offentliga miljöer beskrivs i en särskild arbetsordning hos Kultur- och fritidsförvaltningen. Nedan beskrivs de olika stegen i processen, från idé till färdigt konstverk. Hela processen tar i snitt ca 1 år. För konst på allmän plats ska Stadsmiljögruppen vara en part i utvärderingsprocessen.

Den nämnd som är projektledare för berört projekt ansvarar för att anslag för konstnärlig gestaltning medtas vid anslagsframställningen. Anslagen ställs sedan till kultur- och fritidsnämndens förfogande.

DRIFT OCH UNDERHÅLL

Vartannat år bör det göras en översyn av alla offentliga konstverk. För att underlätta underhållet har ett faddersystem införts. Jönköpings kommun har en mängd kommunala konstverk på gator och torg runt om i kommunen. Faddrarna håller koll på ett specifikt konstverk som är placerat utomhus och återkopplar till kultur- och fritidsförvaltningen om konstverket är skadat eller är i behov av att ses över.

PROCESSBESKRIVNING

Utlysning

- Formulera uppdrag
- Tidplan
- Annonsera
- Registrera

Urval

- Välj konstnärer för skissuppdrag
- Eventuellt platsbesök
- Utvärdera
- Beslut i kultur- och fritidsnämnden

Genomförande

- Samverka med berörda förvaltningar och konstnär
- Marknadsför
- Invig

Staden kan förgyllas med muralmålningar. Inventering av lämpliga platser ska göras.

Har du ett konstverk i din närhet som du vill ta hand om som konstfadder? Kontakta kommunens kontaktcenter!

TEMPORÄR KONST

Jönköpings kommun ska ha en mycket generös hållning beträffande konst. Det är viktigt att kommunen har en tydlig organisation som på ett enkelt sätt kan samverka med konstnärer, konstdonatorer, sponsorer, institutioner och andra. Dessa processer kommer att beskrivas på hemsidan, tillsammans med kontaktpersoner och andra viktiga aspekter att beakta.

Enligt stadsbyggnadsvisionens Aktivitetsstrategi ska en tolerant, öppen stad skapa en atmosfär där man uppmuntrar experiment och där man kan testa sig fram. Temporära verksamheter kan innebära att man målar fastigheter, att man ljud- eller ljussätter staden, att man samlas i en verkstad och återvinner och bygger egna installationer. Temporära verksamheter kan åstadkommas till låga kostnader och kräver ofta inga satsningar i form av underhåll eller annat arbete.

Det kan även innebära användning av tomma lokaler (både affärslokaler, industrier med mera) till temporära kulturverksamheter, i syfte att utveckla staden. Temporära kulturverksamheter i exempelvis affärslokaler kan skapa liv och innehåll i området, och på sikt göra lokalen och området attraktivt, locka fram nya hyresgäster, affärer med mera. Temporära verksamheter kan vara exempelvis ljusinstallationer eller graffiti. Rivningstomter innebär låg hyra och kan därför utgöra grogrund för olika kreativa verksamheter. Framgångsrika exempel kan också bevaras och utvecklas. Möjligheterna att bevara vissa äldre lagerlokaler med mera ska därför beaktas. Räddningstjänsten bör kontaktas i ett tidigt skede för att ge råd kring antal personer som kan vistas i lokalen och behov av utrymningsmöjligheter.

GATUKONST

Muralmåleri, gatukonst och graffiti – som är konstformer – gör ofta städer mer vackra och spännande. Själva arkitekturen – eller papperskorgar, elskåp och annat – används då ofta som "duk" för konsten och staden blir ett galleri. Konsten blir tillgänglig för alla och ger en färgrikare och mer intressant gatumiljö. Konsten bidrar då också till medborgerligt engagemang för den offentliga utsmyckningen.

Muralmåleri kan handla om såväl klassiska som moderna motiv och består helt enkelt av målningar på väggar. Jönköpings kommun ska skapa förutsättningar för detta, genom att inventera väggar, utlysa exempelvis tävlingar och annat.

Gatukonst och graffiti är konstformer som ofta anses ha en urban kvalitet. Hip hopen är en del av Jönköping och därför ska även gatukonsten och graffiti ges bättre förutsättningar, i form av fler legala väggar, temporära ytor för målning med mera.

Klotter är däremot något helt annat, som faller utanför konstens område och är inte tillåten.

TILLSTÅND

Enligt ordningslagen krävs det tillstånd för att använda offentlig plats inom detaljplanerat område. Ett undantag är om platsen endast används tillfälligt, i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. Polisen tar kontakt med kommunen för markupplåtelse, då det ofta rör sig om kommunal mark så kallad allmän platsmark. Blankett för ansökan finns på Polisens hemsida. Kommunen debiterar upplåtelse av allmän platsmark enligt gällande taxa.

Tråkiga elskåp kan bli spännande konstverk.

Temporära installationer blir ett tillskott i staden. Den kan t.ex. göras i affärslokaler eller som här i ett parkeringshus.
(Red Empty, CM von Hausswolff)

ATT GÖRA FÖR JÖNKÖPINGS KOMMUN

- Upprätta ett avtal mellan kultur- och fritidsnämnden och tekniska nämnden angående drift och underhåll.
- Inventera lämpliga ytor för konst, såväl permanent som temporär.
- Utveckla hemsidan.
- Skapa ett register över konstverk, konstnär och ansvar som kopplas digitalt till kommunkartan.

RÅD OCH RIKTLINJER FÖR TEMPORÄR KONST

- Fundera över om polistillstånd behövs eller inte.
- Verket får ej vara ett hinder mot tillgängligheten eller en fara ur trafiksäkerhetssynpunkt.
- Samråd med berörd fastighetsägare. För allmän plats är det oftast kommunen. I Jönköping är det tekniska kontoret som är markägare.
- Använd helst material eller färg etc. som medför ett enkelt återställande.
- Träd måår ej bra av att t.ex. tygremsor etc. sitter runt stammen under för lång tid.